Hart voor Brabant

Bijlage 1: Detailinformatie voortgang programma Toekomstbestendige GGD: Financieel Fit en Gezond

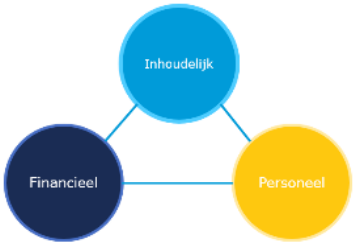
Achtergrond: welke taken voert de GGD uit

De GGD richt zich op de publieke gezondheid: de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te beschermen, bevorderen en bewaken, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Dit doet de GGD door het opsporen en voorkómen van infectieziekten, het geven van advies en voorlichting en het bieden van medische en verpleegkundige zorg. Daarnaast zet de GGD zich in voor een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners. Het volledige dienstenpakket kunt u vinden op: Dienstenpakket - GGD Hart voor Brabant. Het maken van maatschappelijk impact staat voorop: *Wij maken samen gezond gewoon*. In bijlage 2 is 'de GGD in één oogopslag' opgenomen: dit overzicht geeft een globaal beeld van de diensten, het werkgebied, het aantal medewerkers, de omvang van de begroting van de GGD en de gemeentelijke bijdrage per inwoner voor het basistakenpakket.



Toekomstbestendige GGD: Financieel Fit en Gezond

Eerder heeft de GGD u via het transitieplan *Toekomstbestendige GGD* geïnformeerd over de financieel uitdagende situatie voor de GGD. Noodzakelijke aanpassingen in het functieboek van de GGD hebben de loonkosten aanzienlijk verhoogd. Omdat de gemeentelijke budgetten al onder druk staan, is een structurele verhoging van de inwonerbijdrage niet gewenst. Tegelijkertijd moet ook de GGD in de toekomst rekening houden met personeelstekorten. Het is een continue uitdaging om de dienstverlening van de GGD aan te laten sluiten op nieuwe ontwikkelingen én oog te hebben voor eisen en wensen vanuit de samenleving.



Uitdagingen: inhoudelijk, personeel, financieel

De GGD ziet verschillende uitdagingen op zich afkomen die impact hebben op de toekomstbestendigheid van de dienstverlening aan inwoners:

- *Inhoudelijke uitdaging*: de publieke gezondheid staat onder druk. De gezondheidsverschillen tussen mensen nemen toe. Er is sprake van een gezondheidskloof. In lijn met de toekomstvisie *Wij maken samen gezond gewoon* zet de GGD in op het terugdringen van gezondheidsverschillen en heeft de GGD aandacht voor alle groepen in kwetsbare omstandigheden. De GGD wil dat het gewoon wordt dat gezondheid wordt meegenomen bij het maken van keuzes voor de inrichting van leefomgeving, zowel binnen als buiten, offline en online. Met inzet op preventie, zowel gezondheidsbescherming als gezondheidsbevordering,

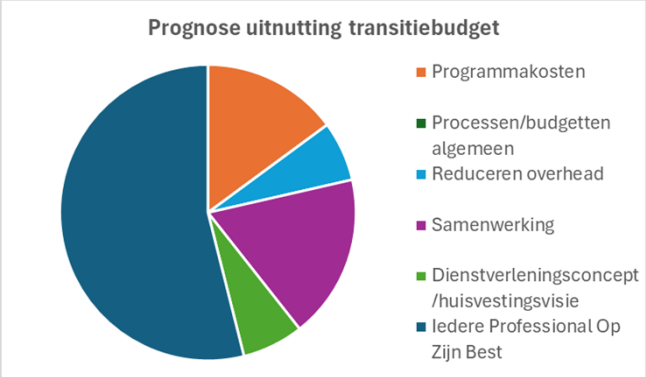
levert de GGD een bijdrage aan het bevorderen van het aantal gezonde levensjaren van inwoners, waarmee de GGD tegelijkertijd inzet op het ontlasten van de zorgketen.

- *Personele uitdaging*: het takenpakket en de ontwikkelingen die op de GGD afkomen, bepalen hoe de GGD haar dienstverlening organiseert. Net als haar (zorg)partners heeft de GGD in toenemende mate te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk dat de GGD een aantrekkelijke werkgever blijft en daardoor de kwaliteit en beschikbaarheid van de dienstverlening aan inwoners op peil kan houden. Daarom is medio 2022 besloten tot het actualiseren van het functieboek, waarbij de inschaling van een aantal functies is aangepast. Dat ging vooral om de functies van medewerkers in het primaire proces, zoals verpleegkundigen en artsen. Deze actualisatie leidt tot een structurele lastenstijging van € 2,2 miljoen, die de GGD in eigen begroting oplost middels ombuigingen.
- *Financiële uitdaging*: In de afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken de begroting sluitend te krijgen. Er is weinig financiële bewegingsruimte. Daarom neemt het risico op budgetoverschrijdingen toe. De structurele lastenstijging - gevolg van het onderhoud functieboek (€ 2,2 mln) - maakt de financiële uitdaging urgent. Om de eerste effecten in 2023 op te vangen, maakte de GGD al een aantal ingrijpende keuzes, zoals: uitstellen van vacatures, een tijdelijke stop op inhuur en het versoberen van enkele activiteiten. Omdat de GGD een uitvoeringsorganisatie is, heeft dit direct invloed op de dienstverlening.

Doel en kaders van het programma

Transitiebudget

Het beschikbare transitiebudget wordt gebruikt voor onder andere opleidingen, vervanging, ICT/digitalisering en programmamanagement. De uitgaven zijn als volgt gepland tussen 2024 en 2027:



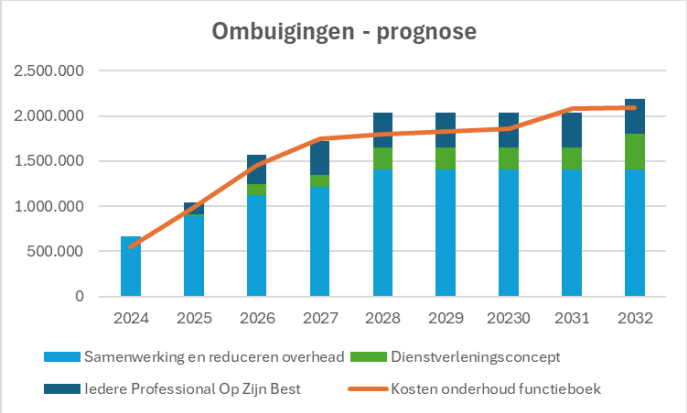
Ombuigingen en maatregelen

In het transitieplan sprak de GGD nog over vijf zoekrichtingen: 1) personeel, 2) overhead, 3) huisvesting, 4) sturing en optimalisatie en 5) samenwerking en opdrachtgeverschap. Deze zijn doorvertaald in een aantal maatregelen binnen het programma. De GGD heeft daarbij moeilijke keuzes moeten maken om de diensten betaalbaar en bereikbaar te houden. De maatregelen zijn bepaald aan de hand van twee leidende principes:

1. *Slimmer (samen) werken in het primaire proces*
    - Een verschuiving van individueel naar collectief werken, om de kracht van preventie voor een betere publieke gezondheid te versterken. Voorbeelden hiervan zijn centering ouderschap en aanpassingen in het Rijksvaccinatieprogramma.
    - In Coronatijd werkte de GGD noodgedwongen anders, met meer tijd en budget. De routines zijn kritisch onder de loep genomen, zoals de huisvestingvisie en dienstverleningsconcept. Bij aflopende huurcontracten bekijkt de GGD steeds of deze moeten worden verlengd of dat de dienstverlening op een andere manier/locatie kan worden aangeboden. Maar ook 'samen gezond gewoon maken' door de interne werkprocessen en krachten zoveel mogelijk te bundelen, over de grenzen van de teams heen.
    - Samenwerking met andere GGD'en om personele krapte op schaarse functies gezamenlijk in te vullen zoals bij tuberculosebestrijding, medische milieukunde en forensische geneeskunde. Samenwerking heeft ook nut voor harmonisatie van dienstverlening en het gezamenlijk ontwikkelen van vernieuwing, zoals de Brabantbrede visie op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).
    - Het project *Iedere professional op z'n best* helpt bij taakdifferentiatie, in combinatie met een genormeerde personeelsmix. In eerste instantie binnen de jeugdgezondheidszorg (passend binnen de Brabantbrede visie op JGZ) en daarna binnen andere specialisaties, zoals seksuele gezondheidszorg, reizigerszorg en gezondheidsbevordering.

2. *Zakelijker werken binnen de bedrijfsvoering*
    - Uit een extern benchmark met vergelijkbare GGD'en blijkt dat de GGD te veel uren besteedt aan strategisch advies en beleid. Dit moet worden teruggebracht.
    - Met de financiële uitdagingen die gemeenten te wachten staan, moet de GGD zelf rond zien te komen. Dat betekent besparen waar dat kan en efficiënter werken.
    - De GGD versterkt de samenwerking met GGD West-Brabant, zoals bij het ontwikkelen van een gedeelde toekomstvisie. Zo wordt kennis en kunde beter gedeeld en wordt samen vernieuwd voor een doelmatige inzet van publieke middelen.
    - De GGD beperkt zich tot de taken uit het dienstenpakket: de basistaken en ingekochte plustaken. De GGD verbetert de bewaking van de financiën door betere managementrapportages en meer grip op inkomsten uit plustaken. Zo kan de GGD bijsturen wanneer nodig en het financiële risico voor gemeenten beperken.

Een grafische weergave van de ombuigingen vanaf 2024 tot en met 2032:



Voortgang programma

De voortgang van de verschillende maatregelen is terug te vinden in onderstaande tabel:

VOORTGANG MAATREGELEN FINANCIEEL FIT EN GEZOND

BESTUURLIJK (= IMPACT FUWA)	FASE MAATREGEL	TIJDIGHEID	KWALITEIT	RESOURCES	FINANCIEEL BESPARING	FINANCIEEL TRANSITIEBUDGET
1 Processen/budgetten algemeen		☺	☺	NVT	☺	NVT
2 Reduceren overhead		☺	☺	☺	☺	☺
3 Samenwerking		☺	-	-	NVT	☺
4 Dienstverleningsconcept		😐	-	-	😐	☺
5 Iedere Professional Op Zijn Best		☺	☺	☺	☺	☺

LEGENDA

NIET GESTART	UITVOERINGSFASE	GEHAALD EN/OF GOED OP KOERS	IMPACTVOLLE AFWIJKING/ NIET GAAN HALEN
OPSTARTFASE	AFGESLOTEN	GERINGE AFWIJKING/ WELLICHT GAAN HALEN	

De verwachte besparingen per maatregel zien er de komende jaren als volgt uit:

MAATREGEL	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Totaal ombuigingen	**1.041**	**1.568**	**1.725**	**2.034**	**2.034**	**2.034**	**2.034**	**2.184**
1 Processen/budgetten algemeen	€ 250	€ 258	€ 265	€ 265	€ 265	€ 265	€ 265	€ 265
2 Reduceren overhead	€ 639	€ 860	€ 938	€ 938	€ 938	€ 938	€ 938	€ 938
3 Samenwerking	€ -	€ 4	€ 9	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
4 Dienstverleningsconcept	€ 22	€ 128	€ 132	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	€ 400
5 Iedere Professional Op Zijn Best	€ 130	€ 318	€ 381	€ 381	€ 381	€ 381	€ 381	€ 381
Stijgende kosten onderhoud functieboek	**987**	**1.455**	**1.742**	**1.793**	**1.829**	**1.861**	**2.082**	**2.091**
Eindtotaal	**-54**	**-113**	**17**	**-241**	**-205**	**-173**	**48**	**-93**

De verwachte besparingen in 2025 liggen op koers om de stijgende kosten van het functieboek op te vangen. De maatregel samenwerking is nog in de planvormingsfase maar de besparing is ook pas vanaf jaar 2028 te verwachten. De maatregel dienstverleningsconcept (4) loopt enige vertraging op in het besluitvormingsproces en uitvoering. De mogelijke wijzigingen in locaties vragen om een zorgvuldig proces en hebben een lange doorlooptijd in verband met vaak lang lopende huurafspraken. Om dit goed te kunnen uitvoeren, is besloten om fase 1 (korte termijn) in omvang te beperken. Hierdoor vallen de besparingen 2026 en 2027 lager uit. Vanaf 2028 verwacht de GGD de volledig begrote besparing alsnog te realiseren. De besparingen worden nog steeds

tijdig genoeg gerealiseerd om de gestegen kosten van het functieboek op te vangen. Onder het kopje voortgangsbewaking staat vermeld hoe de GGD dit blijft monitoren.